

Aan de leden van de Vaste Commissie voor
Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Per email

datum: 10 september 2021
betreft: Ontwikkelingen Rijksschoonmaakorganisatie (RSO)

Geachte dames en heren,

Met interesse heeft Schoonmakend Nederland kennisgenomen van de brief van de Minister van SZW over de Ontwikkelingen van de Rijksschoonmaakorganisatie (RSO) en de kosten van de RSO (nummer 31490-304). Deze stukken staan geagendeerd in uw procedurevergadering van 14 september a.s.

Gelet op het belang van deze ontwikkelingen voor onze branche vragen wij uw aandacht voor de volgende kanttekeningen en opmerkingen bij deze stukken.

Kostenontwikkeling

Al bij de totstandkoming van de RSO hebben wij onze grote twijfels en zorgen geuit over de haalbaarheid van een vrijwel budgetneutrale overgang van uitbestede naar inbestede schoonmaakwerkzaamheden in de vorm van de RSO. Dat blijkt nu ook terecht. Het optuigen van een rijksschoonmaakdienst stond en staat haaks op het voornemen om te komen tot een rijksoverheid die goedkoper, flexibeler en efficiënter gaat werken. In de praktijk betekent het een vergroting van de collectieve sector en de vernietiging van banen in de private sector. De RSO kost de belastingbetaler structureel vele miljoenen per jaar extra.

Uitkomsten die in onze opvatting konden worden voorzien of voorkomen. Wij blijven nog steeds bij ons standpunt dat de businesscase in 2014 is opgesteld op basis van geheel verkeerde aannames;

- Als het gaat om de frequentie van schoonmaken had in 2014 eenvoudigweg een vergelijking gemaakt kunnen worden met de inzet van marktpartijen die deze schoonmaakwerkzaamheden al wel tegen juiste frequenties uitvoerden. Bij een juiste aanname op basis daarvan zou in 2014 al inzichtelijk zijn geweest dat de kosten van investering fors hoger zouden uitvallen ten opzichte van uitbesteding.
- Ons wordt onvoldoende duidelijk waarom het aantal productieve uren per fte in de praktijk zoveel lager is dan de in de businesscase ingerekende uren. Daardoor blijken substantieel meer schoonmakers nodig voor dezelfde hoeveelheid werk.

Schoonmakend Nederland
Postbus 3265
5203 DG 's-Hertogenbosch

Rompertsebaan 50
5231 GT 's-Hertogenbosch
T 073 648 38 50

info@schoonmakend.nl

IBAN NL 181NGB0005023908
BTW NL 0025.99.958.B01
KvK 40258433

schoonmakendnederland.nl

- Als gevolg daarvan blijken dan ook de kosten voor de staf en ondersteunende diensten hoger. Deze kosten worden nog hoger nu versterking van de financiële functie nodig is als gevolg van door de Algemene Rekenkamer geconstateerde onvolkomenheden in het financieel beheer.
Dit beeld herkennen wij zeker niet uit de markt, waar een hoger volume juist een kans biedt tot verhoging van efficiency en verlaging van overheadkosten.

In zijn brief constateert de Minister dat op basis van de door KPMG onderzochte interne gegevens geen uitspraak kan worden gedaan over de kosten van de RSO in vergelijking met de markt. In dat verband constateren wij dat de investering met 34% boven het markttarief fors duurder is. Met de verwachte inpassing van schoonmaakmedewerkers in het functie- en loonebouw van het Rijk nemen de loonkosten verder toe met 10-20%, waardoor de investering via de RSO 47 tot 60% duurder is in vergelijking met uitbesteding aan de markt!

Ter toelichting:

Deze berekening is gebaseerd op de interne gegevens (960 fte à 1.393 productieve uren in relatie tot totaal begrote kosten). Dan bedragen de kosten per uur op basis van de businesscase 2014 (begrote kosten € 47 miljoen) € 35,15 en op basis van de begroting 2021 (begrote kosten € 56,4 miljoen) € 42,17. In de markt wordt gewerkt met een gemiddeld (ruim) tarief rond € 31,50 per uur waarmee de kosten per jaar zouden uitkomen op € 42,1 miljoen. Inpassing van schoonmaakmedewerkers in het functie- en loonebouw van het Rijk, uitgangspunt 1 januari 2022, leidt tot verdere verhoging van loonkosten met 10 tot 20%.

Voorbeeldrol rijksoverheid doet schoonmaakbranche tekort!

In zijn brief spreekt Minister Koolmees over invulling van de voorbeeldrol van de RSO 'waar het gaat om maatschappelijke doelstellingen in het kader van het arbeidsmarkt- en arbeidsomstandighedenbeleid'.

De schoonmaakbranche heeft deze doelstellingen nooit tegengesproken. Integendeel, het bieden van continuïteit aan medewerkers (voldoende baanzekerheid), perspectief en gezonde arbeidsomstandigheden, is ook voor schoonmaakbedrijven vanuit goed werkgeverschap van noodzakelijk belang en is een voorwaarde voor een gezonde bedrijfsvoering. We hebben dat bij de totstandkoming van de RSO ook steeds benadrukt. Echter, dat valt of staat wel bij de wijze waarop de opdrachtgever zijn medeverantwoordelijkheid neemt voor de uitvoering van de dienstverlening door derden.

Het is niet voor niets dat al in 2011 sociale partners in de schoonmaakbranche samen met een aantal opdrachtgevers, waaronder het Rijk, de Code Verantwoordelijk Marktgedrag hebben geïntroduceerd. Daarmee gaf ook het Rijk als opdrachtgever zich rekenschap van het feit dat de wijze waarop het Rijk in de jaren daarvoor schoonmaak inkocht (aanbesteden op de laagste prijs en kortlopende contracten), schoonmaakbedrijven geen ruimte bood om voldoende perspectief en continuïteit te bieden aan haar medewerkers.

Voor ons was het daarmee des te onbegrijpelijker dat volstrekt tegengesteld aan deze ontwikkeling het Rijk vervolgens besloot om de schoonmaakwerkzaamheden in 2014 in eigen beheer onder te brengen in de RSO.

Nu constateert de Minister in zijn brief 'Overigens heeft onder invloed van de Code Verantwoordelijk Marktgedrag ook de schoonmaakbranche de afgelopen jaren de nodige stappen gezet.'

Zeker! De vele goede voorbeelden van een uitstekende samenwerking in de keten tussen opdrachtgevers, opdrachtnemers en werknemers zijn er te over, zo laten ook de jaarlijkse verkiezingen van de Best Practice Award weer zien (zie: <https://www.codeschoonmaak.nl/best-practice-award-2018/>). In partnership wordt daarmee duurzaam vorm gegeven aan maatschappelijke doelstellingen in het kader van het arbeidsmarkt- en arbeidsomstandighedenbeleid. Tegelijkertijd is daarmee goed werkgeverschap in onze branche geborgd.

Wat ons betreft zou dat alles moeten leiden tot het inzicht dat in het huidige beeld uitbesteding van schoonmaakwerkzaamheden valt te verkiezen boven de voor de Rijksoverheid onnodig kostenverhogende RSO:

- De inbesteding is tot 60% duurder dan de markt.
- De schoonmaakbranche heeft de nodige stappen gezet sinds 2014 en is sterk verbeterd, waarmee de kwalitatieve ratio voor de inbesteding ook ontbreekt.

Daarbij pleiten wij er dringend voor dat het Rijk niet langer een voorbeeldrol zou moeten vervullen als die de stellige indruk geeft dat inbesteding in alle gevallen de voorkeur verdient boven uitbesteding van schoonmaakwerkzaamheden. Dat leidt, ondanks alle goede bedoelingen, tot een inbestedingstendens. Een tendens die geen recht doet aan het huidige positieve imago van de branche. De coronapandemie heeft eens en te meer duidelijk gemaakt dat onze branche onmisbaar is voor een gezonde, goed functionerende maatschappij. Een branche met bestaansrecht. Daar is iedereen, tot de koning en onze premier, inmiddels van doordrongen. Nu de kamer nog.

Wij dringen er bij u op aan om, gelet op het belang van deze ontwikkelingen voor onze schoonmaakbranche, deze informatie plenair door de Tweede kamer te behandelen.

Natuurlijk zijn wij te allen tijde bereid voor toelichting.

Piet Adema
voorzitter Schoonmakend Nederland